

Dit profiel dient gelezen, geïnterpreteerd en gebruikt te worden in combinatie met de leeswijzer, waarin de noodzakelijke uitleg van de verschillende paragrafen vermeld is.

Kleine zilverreiger (*Egretta garzetta*) A026

1. Status:

Vogelrichtlijn Bijlage I (inwerkingtreding 1981). Voor Natura 2000 relevant als niet-broedvogel⁴.

2. Kenschets

Beschrijving: De kleine zilverreiger is een slanke, op poten en snavel na, geheel witte reiger. Het is bij uitstek een soort van grotere moerasgebieden met veel ondiep open water.

Relatief belang binnen Europa: De staat van instandhouding van de kleine zilverreiger in de Europese Unie is volgens 'BirdLife' gunstig. De EU broedpopulatie bedraagt 39.000 – 54.000 paren en neemt sterk toe. De wereldverspreiding omvat Europa, Afrika, Azië en Australië. In Europa broedt de soort vooral in de landen rond de Middellandse Zee.

In het laatste decennium heeft in Noordwest-Europa een flinke uitbreiding van het broedareaal van de kleine zilverreiger in noordelijke richting plaatsgevonden, waarbij ook Nederland is bereikt. De Waddeneilanden vormen nu de noordelijkste voorpost. In de nazomer zijn relatief grote aantallen in Nederland aanwezig, hoewel in Europees verband onbeduidend (<1%). De hoogste aantallen komen voor in augustus (2001: 414 vogels). Een gering aantal overwintert in ons land (<50 ex), terwijl de 1%-norm van de internationale populatie van West-Europa en West-Afrika 1.300 ex is.

3. Ecologische vereisten

Leefgebied: De kleine zilverreiger is gebonden aan waterrijke milieus, zoals zoet-, brak- en zoutwatermeren, moerassen en getijdengebieden. Deze vogelsoort zoekt zijn voedsel in ondiep, helder water, doorgaans met weinig begroeiing. Hij foerageert bijv. in de oeverzones van meren, plassen, poelen, afgesnoerde rivierbochten (strangen), moerassen en zelfs in ondiepe sloten. In getijdengebieden wordt ook voedsel gezocht in geulen op kwelders en schorren, langs de randen van mossel- en oesterbanken en op drooggevallen platen en slikken. De soort benut gemeenschappelijke rustplaatsen die tot op enkele kilometers afstand van de voedselgebieden kunnen liggen. De kleine zilverreiger rusten meestal in bomen in moerasgebieden. Incidenteel overnachten kleine zilverreigers ook als eenlingen langs de waterkant.

Voedsel: De kleine zilverreiger is voornamelijk viseter. Zijn voedsel bestaat uit kleine vissen van meestal 1-4 cm lengte, bijv. driedoornige stekelbaarzen. Daarnaast eet de kleine zilverreiger ook garnalen en andere kleine kreeftachtigen, amfibieën en insecten.

Rust: Water- en landrecreatie kunnen verstoring van de kyy tot gevolg hebben, evenals windturbines langs de waterkant. De kleine zilverreiger is extra gevoelig voor verstoring op de gemeenschappelijke rustplaatsen.

⁴ De kleine zilverreiger heeft zich pas in 1994 als broedvogel in Nederland gevestigd. Eind jaren negentig was het aantal broedparen nog erg laag. Wel pleisterden er toen in de nazomer honderden in het Deltagebied. Daarom heeft de kleine zilverreiger bij de aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden in 2000 alleen als niet-broedvogel een rol gespeeld.

4. Huidig voorkomen

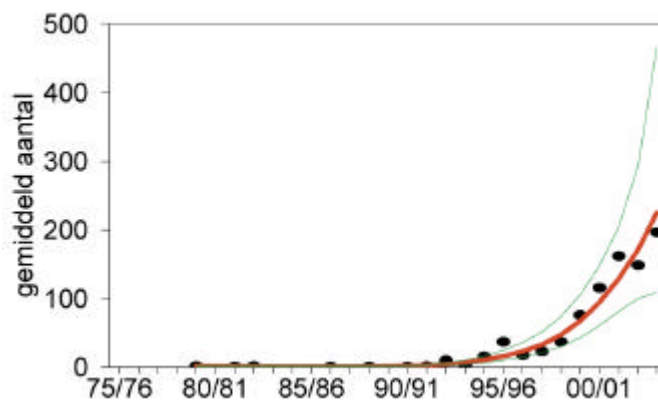
Watervogeltellingen en losse waarnemingen laten zien dat in geheel laag Nederland, incl. de rivieren, geregeld kleine zilverreigers voorkomen. Het zwaartepunt ligt in de Delta (Grevelingen, Oosterschelde, Westerschelde). Ook in de Waddenzee is de soort relatief veel aanwezig.

Verspreidingskaart kleine zilverreiger

5. Beoordeling landelijke staat van instandhouding

Trends in Nederland: Afgezien van een enkel broedgeval in 1979 is de kleine zilverreiger pas sinds 1994 een broedvogel in Nederland.

Aantalsontwikkeling kleine zilverreiger

Recente ontwikkelingen: Zowel de aantallen van broedende kleine zilverreigers, als de aantallen van de buiten de broedgebieden aanwezige vogels, nemen sterk toe vanaf 1994. De reeks van zachte winters van het laatste decennium speelt daarin vermoedelijk een cruciale rol.

Beoordelingsaspect natuurlijk verspreidingsgebied: gunstig
De soort breidt zich in Nederland sterk uit.

Beoordelingsaspect populatie: gunstig
De aantallen van de kleine zilverreiger nemen sterk toe.

Beoordelingsaspect leefgebied: gunstig
Aanbod aan geschikt leefgebied voor de kleine zilverreiger is ruimschoots voorhanden.

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: gunstig
De verwachte klimaatsverandering is gunstig voor deze zuidelijke soort.

Landelijke instandhoudingsdoelstelling: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van gemiddeld 140 vogels (seizoensgemiddelde).

Streefbeeld bij de landelijke instandhoudingsdoelstelling: Behoud van de huidige situatie is bij de kleine zilverreiger voldoende.

Oordeel: gunstig

Beoordeling Staat van Instandhouding		
Aspect	1981	2004
Verspreiding	n.v.t.	Gunstig
Populatie	n.v.t.	Gunstig
Leefgebied	n.v.t.	Gunstig
Toekomst	n.v.t.	Gunstig
Eindoordeel	Incidente gast	Gunstig

6. Bronnen

- Wieland A. 2002. Slaapplaatsstelling Kleine Zilverreiger. Zeeuwse nieuwsbrief Sovon, najaar 2002: 3.